

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPI LAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő

4 SEKEL (értéktöbblet adóval) 6 OLDAL TEL-AVIV, 1981 OKTÓBER 29., Csütörtök 10.121 sz.

SÁRON HADÜGYMINISZTER:

»Az AWACS-ok a legnagyobb veszélyt jelentik Izraelre«

Éjfél utánra várták a szavazást a szenátus plénumában — Szaudia „kellemetlen következményekkel” fenyegette Amerikát az ügylet elutasítása esetére

Washington (UPI). — Izraeli időszámítás szerint tegnap éjfél utánra várták a szenátus plénumának szavazását az AWACS-ügyletben.

A szenátus már a délutáni órákban megkezdte a 8,5 milliárd dolláros fegyverügylet tárgyalását.

Reagan elnök az utolsó pillanatig folytatta tevékenységét az ügylet megszavazása érdekében. Levelet juttatott el mind a száz szenátorhoz, melyben közölte, Szaudia kötelezte magát arra, hogy csakis védelmi célokra használja az AWACS-okat, amerikai kezelőszemélyzet bevonásával.

A szenátus republikánus frakciójának vezetője azt mondta, hogy az ügylet egy szavazatot fogja eldönteni, azonban hozzátette, bízik benne, hogy a szenátus végül jóváhagyja az ügyletet. Hasonló véleményt nyilvánított Bush alelnök is.

A legutolsó felmérés szerint 52 szenátor ellenezte az ügyletet, 47 támogatta, és Russel Long szenátor volt az egyetlen, aki még nem határozott.

Fahd-Schmidt találkozó

Bonn. (—) Fahd herceg szaudiai trónörökös tegnap Schmidt nyugatnémet kancellár ebédvendége volt.

Fahd Svájcba ment át találkozóra Németországba, és még tegnap visszatért Svájcba. A megbeszélés napirendjén Szaudia kérése szerepelt, hogy Németország szállítsa számára 300 Leopard II tankot, valamint 2000 páncélos csapatzállító autót.

Schmidt támogatja a fegyverügyletet, azonban az ellenzék — valamint Schmidt pártjának számos tagja — ellenzi.

Szaudia:

»Egy évi türelmi időt Mubáráknak«

Riad. (—) Az egyik befolyásosabb szaudiai lap, az Al Medína, tegnap azt javasolta az arab államoknak, hogy adjanak egy év „türelmi időt” Mubárák egyiptomi elnöknek, hogy megszilárdíthassa helyzetét.

„Az arab államok nem várhatják el Mubáráktól, hogy felbontsa a camp-davidi megállapodásokat. Az arab világnak okosan kell viselkedni és alkalmat adni az egyiptomi elnöknek, hogy meg erősödjön biztonságrétege és kihasználhasson új helyzeteket, melyek végül is a camp-davidi megállapodások szétválásához vezetnek” — írja a lap, amely a legnagyobb elismerés hangján szól Mubárák azon intézkedéséről, amely megtiltja az egyiptomi sajtó számára, hogy támadja a többi arab államot.

Külföldi tudósítók rámutatnak arra, hogy ez a cikk a legfontosabb lépés, amelyet Szaudia tett Szádát halála óta az „arab megbékélés” érdekében.

A VILÁGIRODALOM klasszikus és modern alkotásai közül válogathat a

HADASH

KÖNYVTÁRBAN,

amelyik szünet nélkül, reggeltől estig az ön rendelkezésére áll.

TEL AVIV, NESZ CIONA 4, tel. 659684

Francia-szovjet tárgyalás a Közelkeletről

Párizs. (—) A közeljövőben magasszintű szovjet és francia delegáció kezd tárgyalást a francia fővárosban a közelkeleti helyzetről.

Chejsson francia külügyminiszter kedden megbeszélést folytatott Borisz Ponomarevvel, a szovjet Politbüro tagjával és megállapodtak abban, hogy

„átfogó rendezésre van szükség a Közelkeleten, a Szovjetunió és a PFSz bevonásával”.

A francia külügyminisztérium tegnap úgy nyilatkozott, hogy a francia és a szovjet álláspont a Közelkelet ügyében nagyon kö-

zel áll egymáshoz.

Ami Franciaország részvételét illeti a szinajai ellenőrző alakulatban, ezzel kapcsolatban Chejsson azt mondta, hogy az ügy nem teszi feltétlenül szükségessé, hogy Franciaország katonákat küldjön az ellenőrző alakulatba.

KORMÁNYHIVATALOK KELET-JERUZSÁLEMBEN

A sikunügyi minisztérium egy hónapon belül átköltözik kelet-jeruzsálemi épületébe.

A kereskedelem- és iparügyi, valamint az energiaügyi miniszter is közölte, hogy szeretné át helyezni hivatalát Kelet-Jeruzsálembe.

Az El-Al szakértői bizottsága:

»A szombati járatok beszüntetése veszélyezteti az El-Al fennmaradását«

Az El-Al szakértői bizottsága szerint a szombati járatok megszüntetése veszélyezteti a vállalat fennmaradását.

A bizottság jelentése megállapítja, hogy ha az El-Al megszünteti szombati járatait, a mezőgazdák nem fogják termékeiket az El-Al gépeken exportálni, és súlyos károsodás éri az El-Al-t a charter-repülések terén is. A vállalat kénytelen lesz elbocsátani

Tízmillió lengyel munkás tartott egyórás tiltakozó sztrájkot

Egy sziléziai bányában gyújtópalakot dobtak a sztrájkoló munkások közé — A lengyel kommunista párt vezetősége megbeszélést tartott a helyzetről

Varsó. (—) A Szolidaritás felszólítására tegnap tízmillió lengyel munkás tartott egyórás sztrájkot, tiltakozásul az élelmiszerhiány, valamint a szabad szakszervezetek aktivistáinak üldözése ellen.

A sztrájk során incidensre került sor, amikor ismeretlen tettesek egy teherautóról gyújtópalakot dobtak egy sziléziai bányászcsoporthoz, amikor az — a sztrájk keretében — tiltakozó gyűlést tartott. 61 bányász megsebesült.

Az állami ellenőrzés alatt álló lengyel sajtó „politikai jellegűnek” minősítette a sztrájkot,

hangoztatva, hogy az csak még jobban elmérgesíti a gazdasági válságot.

A lengyel kommunista párt vezetősége tegnap délután megbeszélést tartott a helyzetről. Valószínűnek tartották, hogy Wojciech Jaruzelski pártfőtitkár lemond miniszterelnöki megbízatásáról és a párt egy más tagját nevezik ki miniszterelnökké.

Washington (Reuter). — Az Egyesült Államok állami raktárakból 29 millió dollár értékű vaj, tejsajt és sajtót szállít Lengyelországnak — közölte tegnap az amerikai külügyminisztérium.

Ezekre a tejtermékekre sürgős szükség van Lengyelországban a gyerekek táplálására. Az áruért — tekintettel a helyzetre — Lengyelország hazai valutával fizethet.

Amerikai magánszemélyek által adományozott 2500 tonna tejpor egy héttel ezelőtt már megérkezett Lengyelországba.

Ha a PFSz elismeri

Izraelt...

Kairó. (—) Kamal Hasszán Ali egyiptomi külügyminiszter tegnap, miután beszámolt Mubárak elnöknek izraeli tárgyalásairól, beszélgetést folytatott újságírókkal a többek között azt hangoztatta, hogy ha a PFSz elismeri Izraelt, akkor olyan új helyzet teremthető, mely lehetővé teszi Izrael számára, hogy hozzájárulását adja átfogó béke-elrendezéshez.

„Ha a PFSz elismeri Izraelt létezési jogát, Izrael kénytelen lesz új álláspontra helyezkedni” — mondotta az egyiptomi külügyminiszter.

Janán export-többlet

Tokió. (—) Japán kereskedelmi mérlegében a folyó pénzügyi év első felében öb, mint 12 milliárd dollár többlet-bevétel mutatkozik. A jelzett időszakban a japán export 19 százalékkal emelkedett, az import viszont csak 1,2 százalékkal.

A többlet-bevétel nyomában az Egyesült Államok és más nyugati országok követelik, hogy Japán tegyen importkötényítő intézkedéseket.

Japán üzletemberek is követelik a japán piacok megnyitását a külföldi áruk számára.

A legkeresettebb japán exportcikk: acélhajók és elektronikai készítmények, főleg magnetofonok.

KORRUPCIÓVAL VÁDOLJAK

A jeruzsálemi járásbíró tegnap tíz nappal meghosszabbította Charlie Deri vizsgálati fogását. Charlie Deri a jeruzsálemi városi ellenőri osztály főnökhelyettese, és korrupcióval, zsarolással és csalással vádolják.

Amikor kihirdették a bíró határozatát, a vádlott hozzátartozói botrányt okoztak a tárgyalóteremben.

El akarta gázolni a rendőrlányt

Egy 28 éves choloni nő, aki tegnap Tel Avivban próbát tett egy autón, amelyet meg akart vásárolni, ún. „patkófordulatot” tett, melyet tiltanak a közlekedési szabályok.

Egy rendőrlány észrevette, fel tartóztatta és jegyzőkönyvet készített felvéni ellene. A férfi erre szidalmazni kezdte és megpróbálta elgázolni. A rendőrlánynak sikerült kitérnie előre és segítséget kért. Riadóant vette üldözőbe a menekülő férfit — miközben rendőrök riasztó lövéseket adtak le. Végül sikerült elfogni a férfit, akiről kiderült, hogy rovo tmult. Megindul ellene az 7.1eljárás.

SENZÁCIÓS LABDARUGÓ GYŐZELEM:

Izrael-Portugália 4:1

Izrael labdarugó válogatottja tegnap egyik legszenzációsabb sikerét érte el, amikor a világ bajnoki selejtező keretében, a rámtáni stadionban, 22 ezer néző előtt 4:1 arányú győzelmet aratott az erős portugál válogatott csapat felett, amely ezzel elesett minden lehetőségétől, hogy a jövő évben a világ bajnoki döntő mezőnyében játsszon.

Mind az öt gól az első 30 percen esett, amikor az izraeliek fergeteges támadásokat vezettek, és

hét gólhelyzetből négyet realizáltak.

Beni Tabak, a Mákkabi T.A. játékos 3 gólt ért el, míg a negyediket Damti csapatkapitány lőtte.

A portugálok vigaszgólját Jordáa érte el a 8. percben.

A mérkőzés elején súlyosan megsebesült Joszi Mizráchi kapus, akit kórházba kellett szállítani. Helvét Árje Cháviv vette át. A mérkőzést ciprusi bíró vezette.

Chomeini a szaudiai béketerv ellen

Teherán. (—) Chomeini ajatolla tegnap megbélyegezte a szaudiai béketervet és felszólította a többi muzulmán államot, hogy szintén ítéljék el „mert ha sonlít a camp-davidi megállapodásokhoz”.

Chomeini egy libanoni siita delegációval folytatott beszélgetés során tette kijelentését. Azt hangoztatta, hogy még ha az Egyesült Államok és Izrael „átérne

az iszlámra”, akkor sem ismerné el ezt a két államot, mert „ilyen áttérés célja csak az lehet, hogy hatalmukba kerítsék Iránt”.

Tegnap zárt ülést tartott az iráni parlament, hogy megtárgyalja Husszein Muszavi külügyminiszter miniszterelnöki kinevezését.

Azt is jelentették Teheránból, hogy az ellenzéki mozgalom további 28 tagját végezték ki.

Svéd flottabázis közelében

Zátonyra futott egy szovjet tengeralattjáró

Stockholm. (—) Tegnap reggel Stockholmól 500 kilométerre délre, egy svéd flottabázis közelében zátonyra futott egy szovjet tengeralattjáró.

A svéd hadügyminisztérium szóvivője közölte, hogy olaj kezdett kiömleni a tengeralattjáróból és szétterjedt a víz felszínén.

Nem ismeretes, hogy a tengeralattjáró személyzete megsérült-e. A tengeralattjáró nem atommeghajtású.

A svéd flotta hajói siettek a helyszínre és készenlétebe helyezték katonai helikoptereket is.

A Szovjetunió stockholmi nagy követsége nem nyilatkozott.

Megfigyelők rámutatnak arra, hogy a Varsói Szövetséghez tartozó hadseregek tengeralattjárói gyakran mutatkoznak a svéd partok közelében, és radar-készülékek jelzik jelenlétüket.

Tavaly szeptemberben svéd hadihajók mélyvízi bombákat dobtak le egy ismeretlen tengeralattjáró közelében, hogy elkergessék a környékről.

Az a tengeralattjáró típus, amely tegnap zátonyra futott, már elavultnak számít.

VALUTAÁRFOLYAMOK

	Vétel	Eladás
USA-dollár	13.78	14.19
Angol font	24.91	25.66
Német márka	5.96	6.13
Francia frank	2.32	2.44
Svájci frank	7.20	7.41

TÁLMÉJ JOSZÉF KÉT ARCA

Irt: FUCHS AVRÁM

Salszerencés csillagzat alatt született meg az észak-szináji Jámit-övezetben lévő Talméj Joszéf szövetkezeti falu, amely haladéklott meg mielőtt valójában élni kezdett. A telepítési szervek és a lakások elgondolása szerint kizárólag angol-szász eredetű családok telepedtek le Talméj Joszéfben, amely Joszéf Weitz a KKL főnökségének, a nagyszabású terület megvásárlója, az ország minden részében ültetett erdők kezdeményezőjének és az új települések sora megteremtőjének nevével. Joszéf Weitz az édesapja Ráánán Weitz professzornak a Szochnut telepítési osztálya egyik vezetőjének.

A szövetkezeti falu alapítását két délafrikai család kezdeményezte még az alijázása előtt. Ezek a családok már a származási helyükön társakat kerestek és az országba érkezve folytatták a szervezkedést. 1977 július 27-én érkezett el a nagy nap, amikor országos zionista ideológiától fűtve beköltöztek a nemzetközi határtól mindössze 1,5 kilométer távolságban fekvő házaikba.

A BEKÉKÖTÉS ARNYÉKÁBAN

Az izraeli és a más országokból bevándorolt telepesekkel eltelepítettek ezek a családok egyenként 10 ezer dollárt fizettek ki előre. Ebből 3 ezer dollár volt a meg nem térülő alapötke, a többit pedig a 108 négyzetméter területű kibővített lakóházak építésére fordították.

Most, amikor 15 család átköltözött a Béke-övezetben lévő új Talméj Joszéfba, mindössze 6600 dollárt fizettek, hogy a 67 négyzetméteres standardtól eltérő 104 négyzetméter nagyságú lakóházakat kaphassanak.

A telepedésre váró esonort több mint egy évet töltött a Mivtachim övezetben lévő Cochár központban és onnan utazott naponta földjére, hogy az üvegházakban felnevelje az első paradicsom-palántákat. Amikor a béke-tárgyalások döntő szakaszba léptek, elhatározták nem várnak tovább és sietve beköltöztek házaikba, bár a katonai kormányzás és Begin személyes levélben kérte őket, hogy álljanak el terüktől.

SZEGÉNYEK ÉS GAZDAGOK

Nyomban neki láttak további telepesek befogadásának s az ezt követő években angol, amerikai, délafrikai, kanadai, finn és svájci származású tagokat fogadtak be. Rövidesen kiderült, hogy elhamarkodott lépés volt ez, mert a béke-szerződést követő intézkedések nyomán Talméj Joszéf tagjai valóságos kasztokra szakadtak.

Azok, akik 1978 októberé előtt telepedtek le, teljes kártérítésre jogosultak, a többieknek pedig semmiféle megtérítés sem jár. Így tehát egyes családok milliómosok lettek, a többiek pedig minostelenek, akik kénytelenek voltak a közös adósságot és terhet megosztani a „gazdagokkal”.

A SZÉTSZÓRATÁS

Az áldatlan helyzet nyomán társadalmi válságba került a falu, ahol napirenden voltak az elhagyások. Akik elhatározták, hogy a történet ellenére maradnak, nagyban készülődtek, hogy a részükre épített új faluba átköltözzenek, miközben a többiek, akikkel együtt éltek, a kártérítést számolva „új életet” készültek kezdeni. Többben közülük ugyan elhatározták, hogy csatlakoznak „a körzet milliomosai” által létesülő új szövetkezeti falúhoz,

helyzet, amikor a családok zöme elköltözött. Gyerekek hiányában az óvodát be kellett zárni és a szövetkezeti boltot sem tudták saját erejükből fenntartani.

Váratlanul biztonsági problémák is születtek. A beduinok fosztogatni kezdték a kiürült lakásokat. Elvitték a fürdőkádkat, mosdókat, a WC-eszékéket, az ajtókat, sőt az ablak kereteket is, mondván, hogy ez nekik jár és nem az egyiptomiaknak. A régi faluban maradt telepesek képtelenek voltak egyedül ellátni az éjjeli és a nappali állandó őrszolgálatot.

A Jámit-övezet falvait képviselő ITAM körzeti tanácshoz fordultak segítségért, amely állítólag olyan önkénteseket keresett, akik hajlandók a visszavonulásig a régi Talméj Joszéfban lakni és segíteni az ottani családokon. Amikor állítólag nem voltak jelöltek „kénytelenek voltak felkérni” a „visszavonulás megakadályozásáért küzdő mozgalmat”, amelynek tagjai szeptember 9-én beköltöztek az üresen álló 15 házba.

ÜRES LAKÓHAZAK

Az új Talméj Joszéfban 40 házat építettek, arra számítva, hogy a falu minden tagja oda költözik, beleértve a milliomosokat és ezert, amikor az első 15 család augusztusban átköltözött a Béke-övezetbe, a házak java része üresen maradt mind a két helyen.

A Szochnut 10 olyan családot akart letelepíteni az új faluban, akiknek nem voltak jogai, vagy nem sikerült beilleszkedniük a Jámit-övezet más falvaiba. Az új Talméj Joszéf tagjai ragaszkodtak ahhoz, hogy csak nekik van joguk megállapítani, ki legyen a falu tagja. Birósághoz fordultak és akkor a Szochnut visszakozott.

AZ ÖNKÉNTESEK

A „önkéntesek” nyomban munkához láttak. Rendbehozták a lakásokat, felújították a ház körüli kertek gondozását. Ismét megnyitották az óvodát és a szövetkezeti boltot és segítettek a falu őrzésében.

Az új jövevényeknek formálisan semmi joga, de amikor visszavonulásra kerül sor, valószínűleg még 1982 februárjában, sok fejtörést fognak okozni az illetékesek. A kormány egycélú strucc-politikát folytat: hivatalosan nem akar tudni rólok. Időközben az új családok gondoskodnak arról, hogy Talméj Joszéf és vele együtt a Jámit-körzet kiürítésének ügye állandóan napirenden legyen és legalább a sajtó, a rádió és a tévé munkatársait foglalkoztassa.

AZ ÚJ FALUBAN

Jelenleg a következő a helyzet a két Talméj Joszéfban: Az új településen közel 20 család él és várja a megerősítést. Minden család 3 üvegházzal, 10 dunám szubirópikus gyümölcses rendelkezik és még 8 dunám földdel, ahol exportra termelnek majd zöldséget.

Az új Talméj Joszéf, a Nir Jichák és Kerem Salom kibucokkal szemközti földeteken. Pri Gán, Dekel, Jöszodot Hádárom és Jivul szövetkezeti falvak szomszédságában, a nemzetközi határ közelében van.

A BEDUINOK FOSZTOGATNAK

A régi településen súlyos lett a

helyzet, amikor a családok zöme elköltözött. Gyerekek hiányában az óvodát be kellett zárni és a szövetkezeti boltot sem tudták saját erejükből fenntartani.

Váratlanul biztonsági problémák is születtek. A beduinok fosztogatni kezdték a kiürült lakásokat. Elvitték a fürdőkádkat, mosdókat, a WC-eszékéket, az ajtókat, sőt az ablak kereteket is, mondván, hogy ez nekik jár és nem az egyiptomiaknak. A régi faluban maradt telepesek képtelenek voltak egyedül ellátni az éjjeli és a nappali állandó őrszolgálatot.

A Jámit-övezet falvait képviselő ITAM körzeti tanácshoz fordultak segítségért, amely állítólag olyan önkénteseket keresett, akik hajlandók a visszavonulásig a régi Talméj Joszéfban lakni és segíteni az ottani családokon. Amikor állítólag nem voltak jelöltek „kénytelenek voltak felkérni” a „visszavonulás megakadályozásáért küzdő mozgalmat”, amelynek tagjai szeptember 9-én beköltöztek az üresen álló 15 házba.

AZ ÖNKÉNTESEK

A „önkéntesek” nyomban munkához láttak. Rendbehozták a lakásokat, felújították a ház körüli kertek gondozását. Ismét megnyitották az óvodát és a szövetkezeti boltot és segítettek a falu őrzésében.

Az új jövevényeknek formálisan semmi joga, de amikor visszavonulásra kerül sor, valószínűleg még 1982 februárjában, sok fejtörést fognak okozni az illetékesek. A kormány egycélú strucc-politikát folytat: hivatalosan nem akar tudni rólok. Időközben az új családok gondoskodnak arról, hogy Talméj Joszéf és vele együtt a Jámit-körzet kiürítésének ügye állandóan napirenden legyen és legalább a sajtó, a rádió és a tévé munkatársait foglalkoztassa.

RAYMOND ARON:

SZINT KELL VALLANI

Reagan elnök határozott lépése a szovjetekkel szemben állásfoglalásra kényszeríti Amerikát nyugat-európai szövetségeseit is. Amikor Amerikában a republikánusok megnyerték az elnökválasztásokat 1952-ben és 1968-ban, az volt a főfeladatuk, hogy véget vessenek egy háborúnak, amelyet egy demokrata-párti kormányzat indított el. — Eisenhowernek a koreai háborút kellett befejeznie, Nixonnak pedig a véget nem érő vietnami kampányt. Paradoxnak tűnik, hogy a kommunizmussal legélesebben szembenálló republikánus párti elnököknek kellett véget vetniük olyan háborúknak, amelyek lényegében a Szovjetunió ellen folytak, s olyan békét kötöniük, amely a Kremnek hasznára vált. Lényegében a republikánus elnökök fektették le a déntante politika alapjait.

Ronald Reagan, a republikánus párt jobbszárnyának a képviselője volt, és megválasztása nem hasonlít sem Eisenhower, sem Nixon székkfogalásához. Ezúttal az amerikai közvélemény nem a népszerűtlen háborúk ellen tüntet, hanem a köztársaság megalázása ellen a szovjet tömb által. — Első ízben fordul elő, hogy a republikánus párt a szenátusban is többséghez jutott, s így Reagan érvényesítheti elgondolásait, míg Nixonnak a demokrata örökség megkötötte a kezét.

Melyek azok az elvek, amiket az elnök meg akar valósítani? — Ha figyelmen kívül hagyjuk a jobboldali republikánusok hagyományos kommunista-ellenességét, marad a jelenlegi belső és nemzetközi helyzet megítélése. Néhány esztendője két esonort bírközik egymással Amerikában, a vezető rétegen belül. Az egyik a szovjetek gyorsított fegyverkezésre figyelmeztet, ezt tekintti az Egyesült Államokat fenyegető legnagyobb veszélynek, a sajtó, a rádió és a tévé munkatársait foglalkoztassa.

szélyben, és a Kremmel folytatott tárgyalások híve.

Jimmy Carter az utóbbiakhoz tartozott, de Afganisztán megszállásával átváltott azoknak a táborába, akik a vészcsengő gombján tartják az ujjukat. — Reagannal és Haiggal teljes mértékben ez a csoport lett hangadó. Mindketten világosan érzékeltették a képviselőházzal és az amerikai néppel is helyzetértékelésüket és az ebből következő amerikai magatartást: olyan erőssé tenni Amerikát és szövetségeseit, hogy a Szovjetunió kénytelen legyen betartani az egyezményeket.

Kétségtelen, hogy a Szovjetunió katonai szuperhatalommá vált s nemcsak szárazföldi nagyhatalommá, amely vissza tudja verni a támadókat. A Szovjetunió ma bolygónk bármely pontjára el tudja juttatni atomfegyver rakétáit és szárazföldi hadserege lehetővé teszi számára újabbtárségek meghódítását. A Kremen hány év alatt megváltoztatta az erőegyensúlyt, s aki ezt nem hajlandó tudomásul venni, nem nevezheti magát felelős politikusknak.

Reagan adminisztrációján belül senki sem vonja kétségbe a fegyverkezési erőfeszítések fokozásának a szükségességét. — A Kongresszusban az ellenfelek, a demokrata szenátorok többsége is így gondolkozik. Az AWACS-szal kapcsolatban felmerült vita csak létszámok hontia két táborra a szenátorokat, mert egy rendkívül kényes kérdéssről van szó, de lényegét tekintve — az ellenőrzés szükségességét a Perzsa-öböl vidékén — nem kérdőjelezi meg. Ilyen vagy olyan formában az amerikaiak biztosítani fogják az ellenőrzés lehetőségét ezen a vidéken.

Annál is inkább, mert a következő években a Minuteman-típusú amerikai rakéták sebezhetővé válnak: ekkorra fejezik

be a szovjetek az SS-18 típusú interkontinentális rakéták gyártására vonatkozó programjukat. Ezért az MX-200-as rakéták amerikai programja talán már el is készült. Annyi bizonyos, hogy a nukleáris egyensúlyt nem lehet helyreállítani 1986 előtt, s még ez is egy optimistának tűnő jóslat. Addig rendkívül veszélyes időszakot kell átelnünk, amelyben a szovjeteknek bármikor jó alkalmuk nyílik a kezdeményezésre.

Arról nem is szólva, hogy Amerikában nincs kötelező katonai szolgálat és a szárazföldi csapatok tekintetében messze elmarad a Szovjetuniótól. Amerika választás előtt áll ezen a téren: vagy emelik a zsoldot, hogy növelhessék a hadsereg létszámát, vagy bevezetik a kötelező katonai szolgálatot.

A fegyverkezés azonban nem tekinthető politikai programnak. Legfeljebb egy politikai program alapja lehet. A távlati feladat a szovjetekkel folytatott fegyver-korlátozási tárgyalások újrakezdeményezése és az európaiak meggyőzése az amerikai atomrakéta-kilövőpályák Nyugateurópa-ban való felállításának szükségességéről.

A felületesség elkerülése érdekében hangsúlyozni kell, hogy mindez nem jelent szakítást Carter diplomáciájával, csupán a helyzet és az ebből következő magatartás tisztázását. A Szovjetunió ugyanis folytatja politikáját, amelyben Afganisztán megszállása és Líbia bevonulása Csádba csak jeltöcölöpök, amelyek az új további irányát mutatják. — Az Egyesült Államok számára fehéret nem a déntante-politika folytatása tűnik fontosnak, hanem az ellenálás, a szovjet előrenyomulást megfékezés.

Mit gondolnak az európaiak? Enyhén szólva bizonytalankodnak. Franciaországban Mitterrand váratlanul határozott magatartást tanúsít ezen a téren, annak ellenére, hogy kommunista minisztereket vett be a kormányba. A nyugat-német vezetőket a magát békeharcosnak nevező pacifista mozgalom nyomása is zavarja a határozathozatalban, s a kormánypárton belül is megoszlanak a vélemények, a rakéták állomásoztatásával kapcsolatban. Pedig Afganisztán világosan megmutatta, hogy a szovjetek nem haboznak, amikor alkalom nyílik távlati terveik megvalósítására. Csak hogy Schmidt kormánya messzebb ment a déntante-politika-ban, mint az előző francia kormány és energiaellátása inkább függ a Szovjetuniótól, mint a többi nyugati államé.

Ezért felvetődik a kérdés: Európa megmaradhat a déntante-osztásnak annak ellenére, hogy eddig a világ legjelentősebb konfliktusai ezen a földrészen zajlottak le? A Carter-adminisztráció tehetetlensége annak idején alibiként szolgált Európa számára, hogy folytathassa jószomszédi politikáját a Szovjetunióval, ahelyett, hogy újjal műtasson a Kabulban és Csádban történő eseményekre, szembeszálljon és ne csak felszisszenjen, amikor a Szovjetunió terjeszkedési politikáját az erőszaki eszközeivel érvényesíti.

Ha Reagan következetes marad mindabban, amit mondott, akkor ezt a kettős játékot nem folytathatják tovább a nyugateurópai államok. Most, vagy soha: szint kell vallani.

J. ORJAN:

ÉLETRAJZOK EGY TELEFONJEGYZÉKBEN

Még az ünnepek beköszönése előtt kicseréljük az évi falnaplót, egy másik színes naplóra, amely még kellemes nyomdászgot áraszt. Vettünk egy új íróasztali naplót is, reménykedve nézegettük üres lapjait, és — ha maradt egy kis időnk, áitrtuk magunknak a házi telefonjegyzéket. Ki mondja azt, hogy telefonjegyzék unalmas olvasmány?

Ha helyesen olvasunk benne, úgy tele van intim történetekkel, tragikus drámákkal, emlékekkel, hiányokkal. Egy kis társadalmi történelem, számokban kifejezve. Miniatúra. Sok fejezet esett ki belőle az év folyamán, és a hozzátartozó számokat nem írjuk már rá az új listára.

Nézzük az elején. 3078 — meghalt. Igaz, hogy már igen öreg és beteg volt, de mennyire szerettem volna még egyszer felemelni a kagylót, és saná tovább mondani neki. Nem sziettem eléggé.

4461. — Szintén meghalt, hosszú betegség után, pedig fiatal nő volt. 46728. — Egész évben úgy alakult, hogy nem szóliam hozzá egy szót sem. Erdemes-e átmasolni a számot? Most jut eszembe, vajon ő még valóban a barátom? Ne másoljam át? De mégis. — 20282. elváltak. Most kinek telefonáljak, neki vagy nekik? A szám, úgy tudom, a feleség maradt. Hírlelen rettenetesen komplikálnak tűnik az ötlet, hogy felhívjam. 62981 — törles Uj számuk van. Felugrott az életszínvonaluk. Tel Aviv központjából egy Cáhálá-i villába költöztek. Memelhetőleg az olasz, virágos csempék, és a 3 darab elegáns füredőszoba nem fog majd mérget csepegtetni életükbe.

27843 — jeridőztak. Igaz, azt mesélték, csak 2—3 évre utaznak el, hogy a tengeren túlra is kiszélesítsék az üzletet, de itteni lakásukat eladták. Fel kell írni az új kül-

földi számot. Ha egyszer majd New Yorkban leszek, talán elmegyünk majd együtt egy étterembe, hogy együtt sirjunk-rjúnk hazánk rettenetes helyzetén. — 44586 — összevesztünk. Pletykált rólam a hátam mögött, a Táháná Merkázit-i szokásos pressóban. A pletyka pedig, mint a vigyorgó bukeráng, azonnal visszaüt. Azóta nem telefonálunk egymásnak. Törles. — 20889 — megváltoztattam a nőorvosomat. Az előző szörnyű drága lett, és már a stílusa sem szórakoztat. Törles.

51339 — kebelbarátok. A mult évben is, azelőtt is, remélem jövőre is, I. segítségével. A világ legjobb érzése. — 87609 — elváltak. Ki kell törölni, nemcsak a füzetből, de a szívből is. Ez már jóval nehezebb feladat. — 44654 — ki nem állhatom a spingót. Mindig remekül néz ki porcelán arcból, kóktelekon örökké ragyog. Idegesít. Mégis, valamilyen okból, képtelen vagyok vele megszakítani a kapcsolatot. Vajon miért? 58438 — remek barátom ismertem meg benne. Talán egy igazi barátság kezdete? — Oly sok halál, válás, elutasítás, összeveszés, és minden évben több lesz. Mintha összezsugorodna a világ. Az utolsó pár évben többen is meghaltak. Néhány évvel ezelőt ezt a fogalmat még nem ismertem. Nagyritkán új „opciók” is vannak. Minden tíz száma, amit sajnos törölni kell. Int azért 1—2 új, ígéretes telefonszám is.

Minden évben kevesebb és kevesebb lesz. Vajon ki fog meghalni a jövő évben? Ki fog jeridőzni, elválni, összeveszeni?

Mindenesetre, a jövőévi, csökkenő telefonjegyzék, újabb életrajzi történet-sorozat lesz, itt-ott krimi-beütéssel, csak szám-kódokban kifejezve.

Ford.: jávor

WAGNER

A jóságos Isten áldja meg ezt a bölcs, vitázni szerető népet, megint talált témát, amelyről az újságok vezércikket, hozzászólásokat, leveleket közölhetnek és magas hőfokra emelhetik a szenvedélyeket.

Nem értek a zenéhez és nem azt vitatom, hogy országunk zenekedvelő közönségét milyen méretű vesztés érte, ha nem hallgatná a zsidógyűlöletéről híres német zene-zseni Richard Wagner alkotásait. De ha már megindították az áldatlan és kellemetlen vitát, én is hozzászólom azon a jogon, hogy tudós vagyok a vézorkorszaknak és évekig éltem olyan helyen, amely nem zenéje kedvéért avatta szentté Wagner, ha nem azért, mert a hitlerizmus előfutára volt és a náci ideológia jelentős támasza. A Héber Enciklopédia szerint Wagner már 1881-ben követelte, vonják meg a németországi zsidóktól a polgári jogokat. Fajvédő teóriája szerint a zsidók képtelenek a zenét és más művészeti ágakban értékes alkotni. Ez a felfogás teljesen

azonos volt a később megszűnt rosenbergi tanításoknak a zsidók faji alsóbbrendűségéről. Nem véletlen, hogy a halál-lágerokban, ahol neves zsidó zeneszerzőkből és muzikusokból állították össze zenekarokat, Wagner alkotásainak az akkordjai mellett kísérték a halálraítélteket a krematóriumokba.

Nagyon is érthető az egykori heftlingek és a velük magukat azonosító tiltakozása az ellen, hogy Izrael reprezentatív zenéi intézménye, a Filharmonikus Zenekar műsorára tűzze népünk egyik legnagyobb ellenségének a műveit. Nem vagyunk kötelesek elfogadni a véleményét, hogy el kell választani Wagner, az embert a művésztől.

Ameddig életben vannak a vézorkorszak túlélői, addig minimálisan kell csökkenteni minden olyan kezdeményezést, amely fájdalmat okozhat nekik. A sok gondal-bajjal küzdő Izraelnek nem a wagneri muzika képezi legsürgősebb problémáját.

(Rössel)

MI TÖRTÉNT???

Írta: YARON JUDITH

Lehet, hogy nem is voltak gázkamrák? Hiszen csak nemrég támadták meg az egész „zsidó rémtörténet” hitelességét Francia és amerikai akadémikusok. Lehet, hogy Hitler sohasem üvöltött te Münchenben: „a zsidókat ki fogjuk irtani”? S hogy e jórestét betartott ígért után fel sem csendült a diadalmas wagneri muzika? Nem Beethoven, nem Brahms, hanem Wagner volt Hitler kedvence német zeneszerzője, beteges fajgyűlöletének legjelentősebb, legszalónképesebb szellemi apja. Igaz, a zsidókat mások sem, másútt sem szerették, mégis, nem sok zeneszerzőről tud a krónika, aki olyan fertőző gyűlölettel utálta volna a zsidókat, mint Wagner, akit most egyedülálló művészi kvalitásáért — 33 éves nem hivatalos, de hallgatóságosan jóváhagyott bojkott után — Izrael állami zenekara megkísérel a közönséggel elfogadtatni.

Mi történt? Eltűntek az okok, melyek az elmúlt évek alatt nem tűzték műsorra Wagner? Meghaltak mind a tanúk? Nem él már egy sem közülünk, aki annak idején megfogadta, hogy ha pulét a hitleri (és Wagner szellemében fogant) borzalmakat, mindent megtesz, hogy a világ, de legalábbis az ő közeli világa sohasem feledkezék meg Amalekról?

Mi történt? Elfogadtuk a német kármentést, mondják egyesek. A jóvátelet, mely 20 évvel ezelőtti névjegyül szolgált a németeknek a civilizált (?) népek közösségébe való visszatérésre, a csillag szatimnak tűnő összegek ellenére nem jelent többet, mint töredéket a németek által elbörtölt életnek, egészségnek és vagyonnak — a kár alapjában véve jóváteletlen, elfogadása éppen ugy nem szorult mentegőzésre, mint ahogy nem tartozik a Wagner körül dúló vitához. Az, hogy Izraelben nem is kevesen, német kocsin utaznak, német gyártmányú ekket vesznek — kizárólag saját ügyük. Az állam nem propa-

gálja a német árut és nem támogatja ebbeli elhatározásukat. E jelenséget éppúgy nevezhetjük a megbocsátás és felejtés jelenek, mint gerinctelenségnek — ki-ki felfogása, vérmérséklete szerint. Ezek kérdéses, de elsősorban egyéni akciók, egy demokratikus állam gyenge emlékeztetői polgárainak egyéni megnyilatkozásai.

Más a helyzet egy államilag támogatott, államunkat képviselő és a közönség minden rétegét szolgáló kulturintézménnyel. E közönség nagyrésze nem utazik Volkswagennel, nem nézi a palaszínaiak jogaiért aggódó Schmidt kancellárt Schaub-Lorenz televízió és nem hajózik nyaranta a vadregényes Rajnán. E közönség arra sem tart igényt, hogy haladónak, kulturáltnak és főleg objektívnek tartsák, amennyiben hajlandó fátylat borítani a haladói és kulturált németek alig 40 évvel ezelőtti elkövetett erkölcsi „kilengéseire”, mely családjának és népe nagy részének életébe került. Vagy talán akadt a hitleri Németország területén akár maroknyi intellektuális aki méréselte a zsidókat védelmébe venni a német kultúrához való bűnsz hozzájárulásuk érdemei címen?

Leonard Bernstein és Isaac Stern nagy művészek és Izrael nagy barátai, a zenekart távirati lag biztosították támogatásukról a Wagnerért folyó nemes harcban. Mindketten Amerikában éltek át a náci poklot. Amerika megbecsült polgárai ma is. Mi azonban azért jöttünk ebbe az örökké forrongó, millió ellenségtől körülvevett országba, mert nem tudtuk és nem is akarjuk elfelejtetni, amit népiünkkel tettek. S amig akad egyetlen izraeli, aki a német kemencékben elhamvasztott családja emlékeit megszegye-nitő aktusnak tekinti Wagner re-habilitását — nincs az a jelentős személyiség, az az érv, ami ezt számára elfogadhatóvá tenné.

WAGNER ÉS MENDELSONN

Wagner Mendelsohnal egy időben élt. Mig Mendelsohn dus gazdag zsidó családnak volt a tagja, zenéjét még életében elfogadták — addig Wagner nyomor-gott és zenéje nem talált meghallgatásra. Wagner a zsidó konkurrencia miatt nem tudott érvényesülni, ezért volt nagyobb mértékben antiszemita — mint a töb-

bi. Ha a zsidó állam a „Wiedergutmachung” szót elfogadta, amit, soha, semmilyen értékkel nem lehet „jóvátenni” — akkor napirendre térhetünk Wagner zenéje felett is. Wagner zenéje az egész világon ismeretes annak dacára, hogy Izraelben egy kis csoport tüntetett ellene. Stein Ferencz Beer Shéva

WAGNER VAGY VOLKSWAGNER

EZ ITT A KÉRDÉS

Lassan elmondhatjuk magunkról — mint ahogy a nóta szól — „Nem élhetünk párasászo nélkül...” Mert nálunk a „párasá” mindennel együtt jár. Nemcsak muzikális, — veszekedős nép is vagyunk. Ez a zenei stílusunk. És mint minden párasának Izraelben, ennek is igen sokirányú vetülete van. Félő, hogy kedvelt karmesterünk ezáltal falschot fog-gott.

Jól emlékszem, hogy amikor még az Izraeli Operaház aktív elnöke voltam, kisebb botrány előzte meg Carl Orff (1895): Carmína Burana című zenemű-venek bemutatását. Az Operaház előtt, a premier estjén kis tün-tető csoport hangoskodott, de ennek dacára telt házak mellett egész sorozat előadást produkál-tunk és nem fenyegették meg Operaházunkat, hogy felrobbant-ják. (Híjába, azóta fejlődött a technikai.) A mű bemutatója komoly sikerrel zárult, lecsilla-podtak a kedélyek és idővel be-porosodott az előadás js. Akit ér-dekelt, eljött, meghallgatta, akit nem érdekelt, otthon maradt. Mí-dőn elfogyott az érdeklődő közön-ség, levették a műsorról.

Ugy vélem, leszögezhetjük, hogy nemcsak Izrael, de maga a Filharmonikus Zenekar is egész türethetően megvolt a Wagner-ze-ne nélkül. Ha mégis viharzottak a kedélyek, nem éppen a Wagner-zene hiánya miatt. Furcsának találhatjuk, hogy a világhírű, nagyrabecsi, „családba befoga-dott”, de mégiscsak a vézorkor-sza kot át nem élt, nem zsidó kar-mester egy ilyen kényes kérdést kezdeményezett, kész tény elé ál-lítva a közönséget (valószínűleg sokan voltak közöttük, akik de-portálva voltak!), pusztán a de-mokráciára hivatkozva... akinek nem tetszik, kimehet...

Szerintem — hogy zenei kife-jezéssel éljek — adante és piano kellett volna kezdeni. Gondolom, Zubin Mehta jobban ismerhetné már a vehemens izraeli közön-séget, hiszen egy jó karmesternek tudnia kell, hogy milyen fontos a mű zenei felépítése és hangsze-rek véle!

Nem csoda tehát, ha ilyen alapon parázs botrány kerekedett, amire semmi szükségünk nem volt! Sem azoknak, akik botrányt okozva egészen a tettelegességig vetemedtek, sem a nézőknek, szereplőknek, Zubin Mehtának, de nekünk sem, akik ezt a kép-ernyőn láttuk. S mivel ez „érde-kesség”, csemege a nagyvilág-nak, ellenségeinknek (!), nyilván a többi hírközlő szerv „élvezet-el” vette át, nyilván az egész világ láthatta. Nagy kár. Semmi haszonnal nem jár.

A kínos jelenet alatt világosan szöhozh jutott (világosabban, mint a Wegner-zene!) a közönség kö-réből egy férfi, s azt kiabálta, hogy azok, akik ezt a botrányt okozták „bárák!” — mondta), Volkswagen kocsin jöttek a koncertre. Nos, van ebben sok igaz-ság. Ugyancsak abban is, hogy aki akarja a Wagner-zenét é-lvezni, annak joga legyen hozzá, aki nem akarja, nem muszáj hogy eljőjjön Wagner-koncertre. De ebben az esetben az a benyo-más, nem ez történt, hanem a kö-zönség Wagnert és a botrányt meglepésül, ráadásul kapta.

De mit tehet minderről Wag-ner (1813—1883)?

Nem hiszem, hogy pont ez len-ne az a főbenjáró ügy, melyért ilyen ellentétek kirobbantásának kockázatát vállalunk kellene. Akadnak hazánkban egyéb igen súlyos párasák, melyeket a bot-ránykeresők erre a célra jobban kihasználhatnak. Mint például a „Ki a zsidó?”... Hiszen lassan

kiderül, hogy mi, akik átvészél-tük az európai zsidóüldözéseket, nem is vagyunk elég kóserek, nyugodtan visszamehetünk 1944-be megrekklamálni hiábavaló szen-vedéseinket. Wagner a háboru és béke kérdése, Színáj vagy nem Színáj, visszavonulni, vagy nem, települni, vagy nem... politikai pártok, gazdasági visszaélések... nem fontossági sorrendben, csu-pán kapásból...

Mindezt annak dacára írom — senki ne rója fel bűnömül! —, hogy én a Wagner-zene rajongók közé tartozom. Lemezgyűjtemé-nyemben művei főhelyet foglal-nak el, s nem hiszem, hogy ko-moly zeneértő, s akinek otthon lehetősége van, lemondana a Wagner-zene élvezetéről.

Baráti körömmel már réges-régen bevezettük: zeneesteket tar-tunk (kártya helyett!), s Wag-ner-zenét is hallgatunk, de oda-haza!

Ugyancsak az ügy vetületéhez sorolhatnám, ha mi jogosan még mai napig is fel vagyunk háborod-va, mert annak idején a hitleri érában a zsidó irok és mtesterek könyveit, műveit máglyán égették el, (s ahányszor égették magu-kat a zsidókat!) akkor nem sza-bad, hogy ilyen kilengésre alkalm-at adjunk, hogy a világ televí-zió-közönsége s a hírközlő szer-vek ránk foghassák, mi se va-gyunk jobbak. Kihangsúlyozva bár, hogy elégtény vagy mellöz-ni — nagy különbség.

Nem egy Wagner életrajztan-ultmányoztam át az időkölya-mán. Éppen, mert nagyon szere-tem a zenéjét, erősen foglalkoz-tatt a kérdés, milyen volt Wag-ner, az ember. Véletlenül a közel múltban olvastam el Liszt Cosi-ma (Wagner) életrajzát, mely-ből még jobban megismertem Wagner egyéniségét. Arra a kö-vetkeztetésre jutottam, hogy Wagner tulajdonképpen egy jó-érzésű ember volt. Sokat szen-vedett mellözéstől, számozástól, gondoktól, sikertelenségtől, a kor szellemétől. A befutottságra éve-kig kellett várnia, harcolnia. Ha a hitleri érá gyilkosságait, aljas-ságait, megélte volna, feltétele-zem, nem azonosítottá volna ma-gát vele.

Ha Izrael népe politikai és gaz-dasági kapcsolatban áll Németor-szággal, a nyugati világgal, (nem is lehetséges egy ország életét ma másként elképzelni!), ha megvehetjük itt Izraelben a né-metek bármely készítményét, ter-mékeit, mint például orvosi mű-szerek, konzervek, gumikesztyűk, Wagner-lemezek, Volkswagen-utók, stb. stb., akkor nyugodtan és higgadtan tudomásul vehetők azt is, hogy zenekarunk Wagner zenét játsszon.

De sajnos, rossz volt a start... Sokkal diplomatiкусabban és pia-nissimo kellett volna kezdeni.

Tán először a rádió, televízi-ón és sajtó útján vitát kellett vol-na kezdeményezni (még nem ké-ső!). Ennek során — közvéle-mény-kutatás alapján — lemérni a nép hangulatát. Ekkor lehetett volna a demokráciára és a Filhar-monikus Zenekar műsorpolitikájá-nak szükségességére, s egyebek-re hivatkozni, mint például a Volkswagenre, melyet a nép már régen megemészett. A Wagner-zene illetően tállalásával kissé el-rontottuk a gyomrunkat.

Mert kezdetben vala Volkswa-gen, s csak ezután jöhet a Volkswagner.

ACZEL MÁRTA

HABIMA

Tel-Aviv, október 29. csütörtök

FILOMÉNA

A kisteremben: SZAMUZOZTÉK

BNÉ-BRÁK IFJUSÁGA AZ ÖREGEKÉRT

Bné-Brák városa társadalmi ügyekkel foglalkozó részlege sok réti tevékenysége mellett, mint már néhány éve, ugy idén is meg-kezdte a magányos idős embe-rek részére az újví jökvánssá-akcióit. A helyi vallásos leányim-názium 300 növendéke személyes jökvánsságokat tartalmazó levél-lel és kis üveg mézzel örvendez-tette meg a város azon öregeit, akiknek nincsenek hozzátarto-zóik.

Az akciónak nevelési célja is volt: a két nemzedék találkozá-sa már eddig is sok esetben tartó-sabb kapcsolattá fejlődött, így hát feltehető, hogy ez a magá-ban is szép cselekedet további eredményekre is vezet. A kölcsö-nös vonzalom többnyire magától fejlődik, a fiatalok rendszeresen látogatják ezután az öregeket, hogy kis szolgálattal, vagy csupán kedves, ifjú jelenlétükkel kis vidámságot lopjanak az el-hagyott, idős emberek szívébe, felkeltve azt az érzést, hogy még nincsenek teljesen „leírva”, s hogy a társadalom mégsem olyan rossz és közömbös, aho-gyan el van terjedve a köztudat-ban.

Egy másik hasonló akció kisebb méretheben, de nem jelentőségé-ben: kb. 30 ifju a kirját-hercogi (Bné-Brák jesiva-gimnázium ta-nulói szintén felkeresték az egye-dülálló öregeket, ezuttal nem mézostás céljából, hanem, hogy rendbe szedjék az otthonukat. A lakások elhanyagoltságának több objektív és szubjektív oka van, s taglalásának nem itt a helye.

Moskovits Irén

KREISKY — A SAROKBA SZORÍTOTT

PATKÁNY...

A posta a napokban kézbesített szerkesztőségünkbe egy olvasó-levelet, melyet egy Bécsben élő hölgy olvasónk — több mint 20 éve óta az Új Kelet állandó olva-sója küldött. Olvasónőnknek a férje éppen a bécsi zsidótemplom-ban tartózkodott a bár-micvá ün-nepéségen, amikor az áruhába öl-tözött terrorista gyilkosok meg-támadták az imádkozókat. A hosszú levél néhány mondatát szőről szóra közöljük:

„Nem is tudják elképzelni, hogy még ma is milyen sokk-hatással van ránk a terroristák tá-madása a bécsi templomban. Az egyik osztrák rendőrt éppen a férjem mellől lötték ki... még súlyosbítja a hatást. Szegény na-gyon a hatása alatt áll és azóta is állandóan csak erről beszél. Részettűnk egy hatalmas tö-lmeg-felvonuláson és férjem ki-ment a temetésre is.

Meg kell említenem, egyik ke-

Szeretném csak visszaadni a sok eset közül egynek a leírását, s ahogyan a gyerekek reagáltak utólag e sorok írójának, az ön-kéntes munka szervezőjének. — Négy 9-ik osztályos tanuló „meg-szállta” egy teljesen egyedülálló öreg amerikai rabbi lakását, (tudvalevő, hogy B. B. vonzza vallásos jellegénél fogva a kül-földi öregeket is) és 5 óra alatt kihordtak mindent, kimeszelték a falakat, leporolták a sok könyvet, lemosták az ablakokat és a re-dőnyöket, felmosták a padlót, s amikor az intézet ifjúsági mad-rihja ellenőrizte őket, eltévesz-tette a lakást, mert nem ismert rá. Ez azonban nem ok arra, hogy lerjúk a fiuk ténykedését, hiszen ezt megteszik pészách előtt is ugyanilyen lelkesedéssel.

Másnap a fiuk megrendülve mesélték el, hogy munka közben az öreg rabbi elbeszélgetett vel-ük, s elámultak, hallván mult-beli tudományos és rabbinikus te-vékenységét, s mi mindent tanul-tak tőle. Érezték, hogy ki van szomjazva egy kis beszélgetésre, még ha a társalgó partnerek fiat-al fiuk is. A gyerekek megha-tott hangon mondtak köszönetet e sorok írójának, amiért ilyen él-ményben részesülhettek, s hoz-zátették, csak most kezdik érteni a jom kipuri ima értelmét, hogy „ál tásichéni löet zikná”.

Egy kis történet a sok közül, ami avval tanuskodhat, hogy a tizenévesek között is bőven akad képviselője a „szép Izraelnek”.

KREISKY — A SAROKBA SZORÍTOTT PATKÁNY...

resztény vevőknek igen tiszte-letreméltó cselekedetét is, ami meglepett bennünket. Az illető Bécsből 300 kilométerre lakik, és mikor meghallotta, hogy Bécs központjában tiltakozó felvonu-lás lesz, rögtön beült az autójá-ba, és órákon keresztül velünk együtt végigjárta a belvárost, hogy felháborodását kifejezze. Idáig egyetlen pozitív eredmé-nyét láttam ennek a borzalmas szombati merényletnek, hogy most mindenki kivétel nélkül, zsidó és keresztény, becsméri a Kreiskyt, aki úgy viselkedik, mint egy sarokba szorított pat-kány.

Remélem ez az egész rémség soha többé nem történik meg ve-lünk, és éppennyű Önökkel sem, hiszen most lehetett csak igazán látni, hogy a földrajzi távolság ellenére mennyire egy vagyunk mindannyian”.

E. F. Bécs

KÖSZÖNET AZ OLVASÓNAK

A jom kipuri számban megje-lent, „Zsigmond utca 49” című, mártírhalált halt, énekművész-édesapámra emlékező elbeszélé-szemre meglepő vissz-hangja volt. A leveleknek és tele-fonoknak majdnem, hogy az ö-z-ne érkezett. Mind ismerték és szerették vagy apámat, vagy a fentemlített, zsidó zenei kultúr-központnak beillő, budai épülete.

Csaknem könnyekig meghatott a haifai Rado Ticho Márta zongoraművész nő levele, aki emlé-kezett ránk jól, valamint Avram Gáti hosszú levele Kirját Atáról, — Stern Vica asszony mélyérzé-sű levele Jeruzsálemből, — Spit-zer Eszter (volt Kondor Klára) telefonja Jeruzsálemből, Parcell Edit telefonja Romemáról, Bár-káj Jozsef és Rivka telefonja Afuláról, Weisz Dezső telefonja Rámát Gánból, stb.

Aczél Mártának a lapban meg-

POSTAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉRE!

1981 szeptember 1-től 1 havi előfizetés az ÚJ KELETRE 112.50 sekel értékőbbseladással Kérjük előfizetőinket, hogy az esedékes összeget ezen az áron fizessék be a hónap elején. A kiadóhivatal

Arthur Hailey

Repülőtér

133.

Patroni meg akarta menteni a gépet.

Háta mögött kinyílt, majd becsapódott az utasterbe nyíló ajtó. Alacsony, vékony, fiatal szereplő sietett a pilótafülkébe. Joe Patroni már kibújt anorákjából, elfoglalta a bal oldali ülést, és a biztonsági övet kapcsolta be.

— Mi a neved, fiam?
— Rolling, uram.
— Szóval „guruló” — kuncogott Patroni. — Erre akarjuk rávenni a gépet is. Lehet, hogy a neved jó ömen.

Míg a szerelő letette anorákját, és becsusszant a jobb oldali ülésbe, Patroni kinézett a bal vállá mögötti ablakon. A rámpát elgördítették a gép mellől.

Felcsörrent a telefon. Patroni feltekintett. Ingram, a munkavezető közölte:

— Ha megvannak, indításra kész — mondta.

— Minden a helyén, fju? — kérdezte Patroni oldalra pillantva.

A szerelő bólintott.
— Három indító bekapcsolni — indítás a földről.

A szerelő elfordított egy kapcsolót: ezt Patroni utasítása követte telefonon.

— Nyomás alá a kipufogót!

Egy lenti erőgépből süvítővel indult meg a süritett levegő. A karbantartók főnöke üresjáratra állított egy indítókart; a fiatal szerelő a műszereket figyelte.

Három begyulladt — jelentette. A hajtómű hangja áhítatos dübörgésre váltott.

Sima egymásutánban következett a négyes, a kettes és az egyes hajtómű.

A telefonban alig hallatszott Ingram hangja, annyira elnyomta a szél és a hajtóművek vijjogása.

— Erőgép elvontatva. Lent minden tiszta.

— Oké! — kiáltotta Patroni. Telefonszókapcsolni, és maga is pucoljon a pokolba! Tartsd magad, fiam, és kapaszkodj — szólott oda a társának. Szivarját, amelyet a szabályok ellenére pár percre meggyújtott, szája sarkába tolt. Majd tömpe ujjait szétterpesztve előretolta a négy indítókart.

A maximális hajtóerő felénél felerősödött a motorok zaja.

Lent, a gép orra előtt a földi légénység egyik tagját látták; a hóbán állva rúd alakú jelzőlámpákat emelt a magasba. Patroni vigyorgott.

— Remélem, jó futó a gyerek, ha tán gyorsan indulnánk el.

Kiengedték a fékeket; a szárnylapokat kissé leeresztették, hogy felhajtóerő keletkezzen. A szerelő hátrahúzva tartotta a kormányrudat. Patroni felváltva dolgozott a kormánylapokkal, abban bízva, hogy az oldalnyomás is elősegíti a gépet.

Balra pillantott: Mel Bakersfeld kocsija előbbi helyén állt. Korábbi számításából tudta Patroni, hogy csak percek... talán nem is egy egész perc áll a rendelkezésére.

Az erő háromnegyedére növekedett. A hajtóművek elvkonyvított sivitása nagyobb erőt jelzett, mint amekkorát az Aero-Mexican kanitánya adott bele korábbi kímőzítési kísérlete során. A ráz

kódás szintén erre utalt. Ebben a fázisban rendes körülmények között a gép akadálytalanul, sebesen gördült volna a kifutón. De mivel nem így történt, erősen remegett; egész felső része előre-feszült, a futóművek földhözkött ségével küzdve. Kétségkívül előfordulhatott, hogy orrára áll a gép. A szerelő kényelmetlen érzéssel nézett másfelé. Patroni észrevette és felmordult.

— Ha most nem mozdul ki a nyavalyás, lóttek neki.

A gép nem mozdult. Patroni csökkengett, majd újból növelte a hajtóerőt, hátha egy hirtelen rántással sikerül kiszabadítani a kerekeket.

A gép még mindig nem mozdult.

Patroni szájában kialudt a félig szétrágott szivar. Eldobta, és újat akart elővenni. De a zsebe üres volt, utolsó szivarját hajtotta el.

Káromkodott egyet, majd jobb kezét visszahelyezte az indítókarokra, és még jobban előretolta őket.

— Kifelé! Kifelé, te szukafajzat! — vicsorogta.

— Mr. Patroni — figyelmeztette a szerelő —, többet nem bír el a gép!

A rádió hangszórói hirtelen meglevendenek. A torony főnöke beszélt.

— Joe Patroni, az Aero-Mexican fedélzetén. Itt földi központ. Uzenet mr. Bakersfeld részéről: Nincs több idő. Hajtóművet leállítani, ismétlem, leállítani!

Patroni kinézett, és látta, hogy már meg is indultak a munkagépek. Tudta jól, hogy amíg működnek a hajtóművek, nem jönnek közelebb. De Mel figyelmeztetése is emlékezett:

Ha ideszólnak a toronyból, hogy kiszaladunk az időből, nincs több vita.

Ki vitakozik? — gondolta Patroni.

Megint a rádió, sürgetve: — Patroni, hall engem? Igazolja a vételt.

— Mr. Patroni! — kiáltott a szerelő. — Hallotta? Le kell állni!

— Egy szót sem hallottam, fju! — kiáltott vissza Patroni. — Túl nagy a zaj!

Minden karbantartó tudja, hogy mindig van még egy perc, ha a pánikra hajlamos íróidat vigétek azt mondják is, hogy nincs.

Megveszekedetten kívánt egy szivart. Hirtelen észbe jutott valami. Mel Bakersfeld egy doboz szivarba fogadott vele, hogy nem képes kímőzítani ma este ezt a gépet.

— Ebben a mókában és is érdekeltek vagtok! — kiáltotta oda kiegészítőinek. Azzal teljesen előrenyomta a karokat.

A láma és a remegés minden eddigit felülmúlt. A gép úgy rázkódott, mintha darabjaira akar-na esni. Patroni újból erősen ráta-
padosított a kormánypedálokra.

A pilótafülkében körös-körül felvillantak a hajtóművek túlerhelésre figyelmeztető jelzőfények. A szerelő később úgy írta le a látványt, hogy olyan volt, mint „egy játékautomata Vegas-ban”. Most azonban izgatottan kiáltott:

— Kipuffogógáz hőmérséklete hetszáz fok!

A hangszórók tovább harsogtak a rádióutasításokat, többek

közt valami olyasmit is, hogy „Patroni, tisztuljon a gépről!” Már Patroninak is ez járt a fejében. Keze megfeszült, készen a hajtóművek leállítására.

A gép hirtelen előremozdult. Elsősorban lassan, majd meglepő segítséggel kezdtek gurulni a bekötőpálya felé. A szerelő figyelmeztetően felkiáltott. Patroni a négy hajtóműben visszafogta a gázt, és kiadta az utasítást:

— Szárnylapokat fel!

A gépből kinézve előttük és alattuk elmosódtak, rohanó alakokat vélték látni.

Ötven lábnyira voltak a bekötő pályától, és még mindig nagy sebességgel gurultak. Ha nem kezdenék rögtön kanyarodni, a gép átvág a pálya beton felületén és belevágódik a túlóldalt felhalmozott hóba. Amint betont érzett a kerekek alatt, Patroni bal oldalt erősen fékezett, a jobb oldalon pedig gázt adott. Fékek és hajtóművek reagáltak mozdulataira, a gép élesen kilencvenfokos ívben balra fordult. A kanyar felénél Patroni jobb oldalt is levette a gázt, és mindkét oldalon fékezett. Az Aero-Mexican 707-ese egy kicsit még előregördült, majd lelassult és megállt.

Joe Patroni vigyorgott. Elegánsan sikerült megállnia a háromnullás kifutó mellett a bekötőpályán.

A három-nullás kifutó szabad volt.

— Sikerült neki! Sikerült! — kiáltott fel Tanya Mel Bakersfeld kocsiában.

Mellette Mel máris rádiókapcsolatba lépett a Hóellenőrző Szolgálattal, és elrendelte a hóekék visszavonulását.

Néhány másodperccel előbb harmadszor hívta az irányítótoronyt, és dübödten követelte, hogy azonnal állítsák le Joe Patroni-val a jet hajtóműveit. Közölték vele, hogy továbbították az üzenetét, de Patroni nem vett tudomást rólok. Mel dühe még nem múlt el, tudta, hogy a történetek ellenére is komoly kellemetlenséget okozhatna Joe Patroninak engedelmessége miatt, illetve azért, mert veszélyhelyzetben nem vette tudomásul a repülőtér vezetőjének utasításait. De Mel azt is tudta, hogy erre nem fog sor kerülni. Patroninak sikerült a lehetetlen, és épezzü ember nem áll oda vitakozni egy ilyen siker után. Mel azzal is tisztában volt, hogy ma este újabb fejezettel bővült a Patroni-legenda.

A hóekék és egyengetők máris mozgásba lendültek.

Mel visszakapcsolta rádióját az irányítótorony hullámhosszára.

— Egyes jármű földi központnak. A három-nullás kifutó eltör-
laszó repülőgépet eltávolították. Követik a munkagépek. Tör-
melékek után kutatók.

Mel bekapcsolta kocsija egyik reflektorát, és végigpásztázta vele a kifutópályát. A kímőlődésben segített neki Tanya és Tomlinson, a riporteri is. Néha ugyan is kellemetlen incidensek fordultak elő, mert a munkaosztások törmeléket vagy szerszámokat hagytak maguk után, és ez veszélyeztette a gépek fel- és leszállását. Az egyenletlen hóréteg felületén azonban semmi ilyesmi nem akadott a fémkérve útjába.

(Folytatjuk)

HETI TELEVIZIÓ-MŰSOR

CSÜTÖRTÖK

- 17.30: ÉLET A FÖLDÖN — Utolsó rész: „A legfejlettebb élőlény”
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: A HET MÉRKÖZÉSE
- 20.50: MŰSORISMERTETÉS
- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: „A KÁDÉS-AKCIÓN” — Dokumentumfilm a Szinaj akció 25 éves évfordulóján izraeli és külföldi politikusok részvételével, — levezeti: Éhud Jáári
- 23.00: „SZIVVEL-LÉLEK-KEL” — Részletek a Por-gy és Bess című operából — Cleo Line, férje, John Dangworst szakszofonista, Ray Charles, valamint a „Joy-Lee” énekesi előadásában.
- 23.50: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

ISKOLATÉVÉ

- 8.15: Nyelvtan a 3-5. oszt.-nak
- 8.40: Arab nyelvtan
- 9.00: Angol a 7. oszt.-nak
- 9.20: Zeneóra
- 9.50: Angol a 9. oszt.-nak
- 10.15: Angol a 6. oszt.-nak
- 10.30: Számtan az 5. oszt.-nak
- 10.45: Óvodásoknak
- 11.15: Természettudomány
- 11.30: Földrajz a 7-9. oszt.-nak
- 12.00: Fizika a 7-8. oszt.-nak
- 12.30: Irodalom
- 13.00: Közéleleti zene
- 13.30: Francia nyelvtan
- 15.00: Leckeismelés
- 16.00: Ifjúsági magazin
- 17.00: Fejtörő

PENIEK

- 15.00: HEIDY, A HEGYEK LÁNYA — „KIRÁNDULÁS”
- 15.25: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE
- 17.32: Arab játékfilm
- 20.05: A SZOMBAT FOGADÁSA
- 20.20: HANGOS HETI HIRADÓ
- 21.20: „ASSZONYOK” — A film, amelyet Czukor György rendezett a new-yorki felső tízezer asszonyairól és egymás közötti intrikáikról szól. — Főszereplők: Norma Shearer, Rosalind Russel, Joan Fontaine, Joan Crawford, Paulette Goddard.
- 23.30: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

ISKOLATÉVÉ

- 8.15: Könyvrészlet
- 9.00: Számtan a 6. osztálynak
- 9.15: Állampolgárság
- 9.35: Barátaink
- 10.00: A fehér golyók falva
- 10.30: Zeneóra
- 11.00: Judaisztika
- 11.30: Beszélgetés Jigál Mossinsonnal
- 12.00: Bíraskodjunk
- 12.30: Közéleleti zene
- 13.00: Bíraskodjunk
- 14.00: SZABADEGYETEM

SZOMBAT

- 18.02: AZ IGAZI BARÁT — Dokumentumfilm zarándokhelyekről
- 18.30: SZÓRAKOZTATÓ MŰSOR
- 20.00: A SZOMBAT KIMENETÉLE — Szeferd imák és románcok
- 20.30: FAULDY SZÁLLODÁJA — Új angol filmkomédia-sorozat, mely egy szálló-ban játszódik. s hősei a tulajdonos és erőves felesége. — Minden rész a szállóba érkező vendégekéről szól s elmeséli vidám történetüket — Fő-

szerepben: John Clese és Prunella Scales.

- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: SPORTRADÓ
- 22.30: A SZERELEM HAJÓJA — A népszerű sorozat filmjeit ezentúl szombat esteként vetítik.
- 23.20: „ORSON WELLES TITOKZATOS VILÁGA” — Új heti krimi filmsorozat, amelyeket Orson Welles konferál és magyaráz. — Az első film címe: „A zseniális újságíró” — Az újságíró gyilkossággal vádolt rabnak adja ki magát, de később nem tudja bizonyítani alibijét... — Főszerepben: David Burney.
- 23.45: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

VASÁRNAP

- 17.30: Műsorismertetés
- 17.40: KIS LAK A PRÉRIN — „Az idős zsidó-ember”
- 18.30: Chálli meséi
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: „SZÜLŐFÖLDEM” — levezeti: Méir Sálév
- 20.55: BALESETMEGELŐZÉS
- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: „FIUK ÉS SZERETŐK” — II. rész: William, a leg nagyobb fiú Londonban kap munkát, míg Paul abahagyja a tanulást és Nottinghamban akar dolgozni.
- 22.25: „DILEMMA” — Az újságíró etikáról szóló tévé-vita második része. Levezeti: Jaron London
- 23.25: BENSON — „First Lady”
- 23.50: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

HÉTFŐ

- 17.30: TARKA MŰSOR GYEREKEKNEK
- 17.50: IZÉLS DOLGA — „Tálalás kérdés”
- 18.15: Az új uttorói
- 18.32: SPORT
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: „EZT ÖLD MEG!” — Vidám fejtörő, levezeti: Jehuda Bárkán
- 20.30: „NYOLO ÉS FEL” — Kulturális és művészeti magazin
- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: „AMI A HIREK MÖGÖTT VAN” — Aktuális kérdésekről
- 22.10: DALLAS — „Rodeo” — Su-Ellen új flörtbe kezd. Lucy kényszeríti Rayt, hogy folytassák az előző viszonyt
- 23.00: „EPPEM MOST” — Interjú-műsor — levezeti: Rám Evron
- 23.50: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

KEDD

- 17.30: GYEREKFKNEK
- 18.00: GYORSABAN, MAGASABBA ERŐSEBBEN” — Sportműsor az ifjúságnak
- 18.32: RAJZFILMEK
- 18.45: UNYÁSOK ÉS TALÁLÁNYOK
- 19.00: A CSALÁDNAK
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: TANULJUNK ARABUL (II) — Levezeti: Sájke Ofir
- 20.25: A MEGJEPETÉSEK UT-CÁJNA KEDVENCEI — Johnny Cash vendégszereplésével
- 20.50: KIRÁNDULÁSI TANÁCSADÁS

- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: KOL-BO TEK
- 22.00: BÜN ÉS BÜNHÖDÉS — Dosztojevskij világhírű művének tévé-változata három folytatásban. — A főszerepben: John Hurt (Raszkolnyikov), S. Phillips (Katerina Ivánova) és Timothy West (Porfiri) — I. rész: A film a múlt század 60-as éveiben játszódik Peterburghban. — Raszkolnyikov abbahagyta egyetemi tanulmányait. Komoly anyagi zavarokkal küzd és nem találja értelmét életének. Az is zavarja, hogy hűga érdeklődését akar kötni egy idős férfival. Kitervezi, hogy meggyilkolja az idős uszorásnt.
- 23.15: KONCERT — Haydn: „Trombitaverseny” — A jezsuita zenei iskolájának zenekara Dávid Sálón vezényli, szólista: J. Tobron.
- 23.35: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

SZERDA

- 17.30: GYERMEKDAL-FESTIVÁL — Közreműködik: a „Hákol ovér chábibi” és a „Szextett együttes, Mike Burstein, Jigál Bá-sán, Slomo Nicán, Járdé-na Arázi, Nira Rabinovics Nurit Gálron, Dávid Brozsa és Százi Keset.
- 18.15: AZ ÚR UTTORÓI
- 18.32: JOE ÉS BARÁTAI — „Sztrájk”
- 19.00: Mezőgazdáknek
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: RHODA — „Mint először”
- 20.30: AZ IZRAÉLI MŰVE. SZEI — „Új perspektívák” — A dokumentum-sorozat filmje ezuttal a 40-es évek végén létesült új művészeti irányzatot mutatja be.
- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: MOKÉD
- 22.05: FANTASZTIKUS UTAZÁS” — Tudományos-fantasztikus film, amely egy kutató tudóscsoport-ról szól — közöttük egy ról — akiket pillá nagy ságra s szintenek le és befecskenedik őket egy tudós testébe. A pillá-nak a tudós agyába kell eljutnia, ahonnan az első-lenség titkos adatokat akar megtudni. — Főszereplők: Stephen Boyd, Raquel Welch, Arthur Kennedy és Edmond O's Brian.
- 23.45: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

ÚJ KELET

67770 Tel-Aviv, Hárákevet 82
FÜGGETLEN NAPILAP
Telefon: 330011

Főszerkesztő:
S. HIMMELFARB

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért. — Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

SHANI YIBLUT

היום לפני 25 שנה עברו היחידות
היום לפני 25 שנה עברו היחידות הישראלי
ראשית הרשות, של היור הצנחנים.
את גבול שני ובכך נפתחה מלחמת סיני
הדושה בהיסטוריה גם בשם "מבצע קדש".
פרט למלחמת העצמאות של ישראל היתה
זו הראשונה בסדרת 4 מלחמות בנינו
לבין המצרים - סידיה, אשר הליכה,
עבור 21 שנה, להפייסות בין ישראל
למצרים. מיקריות היסטוריות מנגנת היא
שבדיוק יומים לפני יובל ה-25 של מלחמת
היום, זו נחתמו בירושלים הסכמים אשר
בינם במישור הנורמליזציה בין שתי המדינות.
דינות, אנאלוגיה היסטורית מעציבה יותר
היתה שלוש שבועות קודם לכן, כאשר
אדריכל השלום, אנואר אל-סאדאת, נבל
שדר מדורי מרחמים שלים, בדיוק ביום
השנה ה-8 למלחמת יום הכיפורים.
עם ישראל, כל אחד ואחד מאורחיה,
כאב הדואב על כל אחד מבניה, שנפלו
במלחמת אלו, או מתחבילים על כל אחד
ממם כאילו היה בשר מבשרנו, דם מדמנו.
אך ידוע שאין מלחמה בלי קורבנות ואם
דרשה התפתחות היסטורית בין מלחמות
כדי שתישקו הנורמליזציה בין שתי המדינות,
בפרספקטיבה היסטורית - נוכל רק
לסכם, שהדבר היה כדאי!
היום לפני 25 שנה התרחשה גם את
הפרשיית הפחות מפורסמת של יחסיו עם
שנינו כאשר קצינים סורי-איראניים נרצחו
לרגל המוני של ארומים הפים מפשע.
כולל נשים וטף, בישוב הערבי כפריקאסס.
כל פשע של אנשים אלה היה בכך, שעבר
רו על העוור, כל אחד מהאחרים לרגל
זה שחרר מברר מבלאו, שכן העונשים
לא היו המורים ובככה מקדם אפילו
מנוחיים, ואולם, ניבל לרשום לפנינו כי
שבועות רצון, שמואו מקרה מעציב כי כר
על ולא אירעו מעשים הרגומים נוספים
לפי האוכלוסיה הערבית של ישראל.

KÉT EVFORDULÓ

Pontosan ma 25 éve annak,
hogy az izraeli ejtőernyős és gya-
logos egységek bevonultak a Szí-
náj-félszigetre és ezzel kezdetét
vette a „Kádés-akció” néven is
ismert Színáj-háború. Izrael füg-
getlenségi háboruját leszámítva,
ez volt az első komoly fegyveres
konfliktus abban a négy hábo-
ruból álló sorozatban, amely -
21 évvel később - az Izrael és
Egypontom közötti béküléshez ve-
zetett. Érdekes történelmi vélet-
len, hogy pontosan két nappal a
Színáj-hadjárat 25. évfordulója
előtt írták alá Jeruzsálemben a
nagy horderejű egyezményeket az
Izrael és Egypontom közötti
normalizáció vonatkozásában. En-
nél szomorubb történelmi analó-
gia volt három héttel korábban,
amikor a béke legfőbb kezdemé-
nyezője, Anuár el-Szadát, pontosan
a jom-kipur háború kitöré-
sének 8. évfordulóján lett gyilkos
merénylet áldozata.

Izrael népe, minden egyes pol-
gárának zöme sajgó minden fiú-
ért, aki ebben a négy háboruban
hősi halált halt. Mindegyik el-
esett hősiüket pontosan úgy
gyászoljuk, mintha saját szü-
kebb családtagunk lett volna.
Tudni kell azonban, hogy hábo-
ru nincs áldozatok nélkül, és ha
a történelmi kibontakozások tör-
vénye szerint négy háborúnak
kellott lebonnyolódnia ahhoz, hogy
végre elérjék a békét, akkor -
történelmi távlatból - csak azt
mondhatjuk: érdemes volt!

Ugyancsak ma van a 25. évfor-
dulója a gyászos emlékü meszá-
lásnak Káfr Kászem arab falu-
ban. Felelőtlen tiszték itt férfa-
kat, nőket, serdülő fiúkat gyil-
koltak le, pusztán csak azért,
mert megszegték a kijárási tilal-
mat. A bűnösök mindegyike már
rég szabadlábra került, mert
aránytalanul enyhe büntetéssel
úszták meg. Megelégedéssel re-
gisztrálhatjuk azonban, hogy a
sajnálatos káfr-kászemi eset óta
básonló, vagy akár enyhébb le-
folyású kilengések alig fordultak
elő.

Mose Dáján ázkáráia

A család és a szűkebb baráti
kör tagjai ázkárát rendeztek Mo-
se Dáján kegyeletére a náhálali
temetőben, az elhunyt sírjánál.
A sív letelével volt az ázkára.
Ehud Dáján, a politikus egyik
fia mondott kádist.

6. 1981. X. 29.

A HADSEREG PÁNCÉLOS EGYSÉGEINEK FŐPARANCSNOKAI:

»A legmodernebb páncélosokkal fegyverzik fel az arab országok hadseregeit«

Az újoncok fele önként jelentkeznek a páncélosokhoz

Amnon Resef tábornok, a had-
sereg páncélos egységeinek fő-
parancsnoka, a fegyvernem nap-
ja alkalmából nyilatkozott és kö-
zölte, hogy az arab országok a
legmodernebb harcikocsikkal ren-
delkeznek.

A tábornok örömmel közölte,
hogy az izraeli ifjúság szívesen
szolgál páncélos alakulatnál. A
sorkötelesek fele önként jelent-
kezik a harcikocsizókhoz.

Azt is elmondotta a tábornok,
hogy a hadügyminisztérium gaz-
dasági irányvonalának megfele-
lően, az utóbbi időben jelentős
mértékben csökkentették a fegy-
vergyakorlatokra szolgáló napok
számát, és a csökkentés arányát
drasztikusnak nevezte. Ugyanak-
kor rámutatott, hogy a fegyver-
nem a rendelkezésre álló eszkö-
zök alapos kihasználásával igyek-
szik maximális mértékben felel-
tenti a katonák harcalképességét.

Resef tábornok véleménye sze-
rint az arab országok mindig túl-
erővel rendelkeznek majd kato-
nai szempontból Izrael hadsere-
gével szemben, de a Cáhál kato-
nái jobb katonák, az izraeli har-
cos motivációja erősebb és kato-
nai felkészültsége magasabb szín-
vonalu, tehát ha megtámadják az
országot, reálisak az esélyek a
győzelemre.

Arról a kérdéssel is beszélt a
tábornok, hogy milyen funkciója
lesz a harcikocsizóknak egy eset-
leges további háboruban.

Igaz, hogy a légi harc jelentő-
sége növekedőben van, de hábo-
rut eldönteni mégis főleg csak
szárazföldi csatában lehet, ezért

a páncélosok jelentősége nem
csökkent.

— Legfőbb feladatunknak azt
tekintjük, hogy egyre ütőképe-
sebb legyen a fegyvernem. A ren-
delkezésünkre álló lehetőségeket
maximálisan igyekszünk kihasz-
nálni.

GEULA KOHÉN TÁVIRATA A MINISZTERELNÖKHÖZ

„KÉREM, DEKLARÁLJA, HOGY JERUZSÁLEM SOHA NEM LESZ ALKU TÁRGYA”

Geula Kohén Kneszet-képviselő (Tchija) táviratot küldött Begin miniszterelnöknek és felszólította, hogy a kormányfő jelentsse ki egyértelműen: Jeruzsálemtől soha nem folytat tárgyalást.

A távirat elküldésére Ali egyiptomi külügyminiszter nyilatkozata után került sor. Ali nem fejezte ki elég világosan magát, de arra utalt, hogy Jeruzsálem státuszát majd a jövőben megvitatják. Azt is mondotta az egyiptomi külügyminiszter, hogy egyes izraeli tárgyaló-partnerei kifejezetten ígéretet tettek: Jeruzsálem ügye a későbbiek folyamán napirendre kerül.

Geula Kohén távirata leszögezi:

— Arra kérem Begin urat, deklarálja, hogy Jeruzsálem státuszáról akkor sem folytat alkudozást, ha az egyiptomiak ezért megszakítják a tárgyalásokat velünk.

Végül megjegyzi Geula Kohén:

— Helyes lenne ezt a kérdést azonnal tisztázni, mielőtt még visszavonulnánk a Színájból.

Az Új Kelet totó-tippjei

A labdarugó bajnokság a héten, egy heti szünet után, tovább folytatódik, és a mérkőzések középpontjában a Bné Jehuda és a Betár Jeruzsálem küzdelme áll, különös tekintettel arra, hogy a vendéglátó csapat az előkelő első helyet foglalja el, míg riválisa ugyancsak a táblázat felső részében „leselkedik”.

A részletes program:

1. MÁKKÁBI NATANJA—SIMSON. A natanjai csapat sokkal jobb, otthon is játszik, s így minden más eredmény, mind a natanjaiak magas arányu győzelmé, nagy meglepetésnek számít. Tippünk: 1.

2. HÁPOÉL PETACH TIKVA—MÁKKÁBI JAFFA. A jaffaiak valamivel jobb formában vannak, de nem szabad megfeledkezni arról, hogy a mérkőzést Petach Tikván játsszák. Ezért a döntetlent tartjuk a legvalószínűbbnek. Tippünk: x.

3. BNÉ JEHUDA—BETÁR JERUZSÁLEM. A Bné Jehuda esélyesebb, de lehetséges, hogy a szívsós Betár-legények kiharcolják a döntetlent. Tippünk 1 vagy x.

4. HÁPOÉL TEL AVIV—HÁPOÉL BEÉR SEVA. A bajnokcsapat idei formája sok kívánnivalót hagy maga után, de a Bloomfield pályán mégis esélyes a közepesen játszó negevi együttesel szemben. Tippünk: 1.

5. HÁPOÉL KFÁR SZÁBÁ—MÁKKÁBI TEL AVIV. A Mákkábi bit valamivel jobbnak tartjuk, a kérdés azonban az, hogy mennyire tudják játékosaink megszokni a kisméretű kfár-szabái pályát. Tippünk: x.

6. MÁKKÁBI HAIFA—HÁPOÉL JEHUD. A vendégcsapat a maga nemében egyedülálló rekordot tart: 540 percen át senkinek sem sikerült bevennie hálóját. Igaz, a jehudiak is csak egyetlen gólt lőttek a hat mérkőzésen. Az az érzésünk, hogy ezuttal kikapnak. Tippünk 1.

7. HÁPOÉL JERUZSÁLEM—MÁKKÁBI PETACH TIKVA. A

nemzeti bajnokságban akar szerepelni. Eddigi eredményeit figyelembe véve, még Názáretben is jók a győzelmi kilátásai. Tippünk 2.

10. HÁPOÉL AKKÓ—HÁKOACH. Két tapasztalt együttes küzdelme, amely valószínűleg kiegyensúlyozott lesz, bár a honi pálya előnye Akko mellett szól. Tippünk: x vagy 1.

11. MÁKKÁBI KIRJÁT GÁT—HÁPOÉL BET SEMES. A vendégcsapat kétségkívül jobb. A kérdés csupán az, idegenben is győzni tud-e az ujone Kirját Gátal szemben. Tippünk: X.

12. HÁPOÉL TIBÉRIÁS—HÁPOÉL BET SEÁN. A két szomszéd-csapat tibériási találkozója valószínűleg a vendéglátók győzelmével fog végződni. Tippünk: 1.

13. HÁPOÉL RAMÁT GÁN—BETÁR NATANJA. A honi pálya előnyének figyelembe vételével a Rámát Gánt tippeljük győztesnek. Tippünk: 1.

November 8-tól

Tizennyolc százalékkal drágul az autobusz-tarifa

Sajtóterkeztelen közölték, hogy november 8-tól 18 százalékkal emelik az autobusz-viteldi-jak összegét. Az intézkedés a Dán és az Egged járatain egy időben lép érvénybe.

A társaságok magasabb árú viteldijemelés engedélyezését kérték, de a közlekedésügyi minisztérium csak 18 százalékos drágulást engedélyezett. Mint ismeretes, a közlekedési tárca jelentős összeggel szubszidiálja az autobusz-társaságok tevékenységét, hogy elejét vegye a súlyos veszteségeiknek.

EMELIK A NÉMET NYUGDIJÁT

A német Sozialversicherung (Alkalmazottak Társadalombiztosítója) 1982 január 1-től fogva 5,76 százalékkal emeli a nyugdíjakat.
Ez nem tévesztendő össze az egészségügyi kártérítési járadékkal, amely egyelőre változatlan.

A NAGYVILÁGBÓL

HOZZÁSZÓLÁS

William Proxmire (65) demokrata párti szenátor 16 óras beszédet tartott a Kongresszusban, ahol egy törvényjavaslatot tárgyalta, az államadósságok felső határának kétbillió dollárig való kiterjesztése érdekében. Proxmire délután kezdte meg szónoklatát és két igen rövid megszákítástól eltekintve, másnap reggel nem hagyta el a székét. Erőfeszítései hiábavalóak voltak, a képviselők 1079 milliárd dollárban állapították meg az államadósságok-engedélyezett felső határát.

Maratoni beszéde után Proxmire kijelentette, hogy nagyon jól érzi magát, és a végén már kezdett hinni saját szavaiban...

VAD

DAMASZKUSZ. — Sziria azzal vádolja az Egyesült Államokat, hogy háborúra készül Libia és „más haladó arab államok ellen”. Az Al Baat című lap szerint Izrael Egyiptommal, Szudánnal és Szomáliával katonai szövetséget akar alakítani amerikai felügyelet alatt. Az ezzel kapcsolatos tárgyalások már régen folynak a kuliszák mögött és az amerikai fegyverszállításoknál figyelembe veszik az esetleges együttes akciókat, amelyeket az említett államok hadseregei szükség esetén együttesen, vagy összehangoltan hajthatnának végre.

LEHENGELŐ INTÉZKEDÉS

LOS ANGELES. — A vámhivatal megsemmisített négyezerhat hamisított Cartier-órát. Egy üt-hengerlő ment keresztül az aszfalton kirakott órákon. Első ízben történik meg, hogy alkalmazák az Egyesült Államokban az 1978-ban hozott törvényt, eddig visszaküldték a hamisított árut. Az órák alkatrészeit Olaszországban gyártják, Svájcban állítják össze, Mexikóba exportálják és onnan csempézik az amerikai piacra. Valóságos értékük nem haladja meg a 10-12 dollárt, de több mint hatszázért árulták Amerikában.

KABLÁNUT

BRÜSSZEL. — A NATO kémelhárító szolgálata szerint a Szovjetunió már hosszabb ideje megalkotott egy párhuzamos kém-szolgálatot, amelynek a neve GRU, s ennek 30 ezer állandó munkatársa van, vagyis több, mint a CIA-nak. Ez a második számú szovjet kém-szolgálat alvállalkozóként szolgálja ki a harmadik világ országait. Ezek a korábbiak a GRU-tól rendelik meg a szabotázsakciókat és velük szerezte be azokat a katonai és ipari információkat, amelyekre szükségük van. Természetesen a GRU a Szovjetunióknak is dolgozik, illetve minden információját közli nemcsak a megrendelővel, hanem a KGB-vel is. A szervezet egyes tagjai Franciaországban tartóztatták le, ahol mindegyik a repülőiparba „dolgoztak be” magukat. A NATO kémelhárító szolgálata szerint a GRU pontos terveket dolgozott ki háboru esetére, amikor civil, vagy katonaruhába öltöztetett ügynökei az ellenség hátsó részében hajtárnának végre szabotázsakciókat, illetve merényleteket vezető politikusok ellen. A szervezet vezetője Péter Ivasutin szovjet tábornok, aki régi szakértője a titkosszolgálatok kapcsolatos szervezési munkának.

ILLIK EZ

EGY ANGOLNÁ?
LONDON. — Az utolsó angol illemkódex ötven esztendővel ezelőtt jelent meg, s az egyik kiadó elérkezettnek látta az időt az elavult könyv felújítására. Kilenc

angol fontért vesztegetik az új illemkódexet, amely nemrég jelent meg, s amelyből világosan kiderül, mennyire megváltoztak az angol erkölcsök 1921 óta. Victoria királynő idejében a jó társaságból való hölgy illedelmesen elájult, ha közölték vele, valamelyik közeli ismerőse, vagy Isten ments rokona vadházasságban él. Ma már nem kötelező az elajulás. Az sem adhat okot szóbeszédre, ha a nő fizeti ki a vendéglőben a számlát, noha az ur nem a férje. Az illemkódex szerint mégis tanácsos, ha egy hölgy csak olyan fogadáson hord nadrágot, ahol ez ellen nincs kifogása a vendéglátónak. Nem elítélendő cselekedet az sem, ha a lány hívja randevura a fiút és nem fordítva, ahogy ez azelőtt történt. Helyes azonban, ha a házasságot legalább hat hónappal az eljegyzés után kötik meg.

A POLGÁRMESTER TÖMEGGYILKOS?

BÉCS. — A törvényszék elnapolta egy becsületsértési per tárgyalását, amelyet Mayrhofen polgármestere indított Franz Klar főszervező ellen. Franz Hausberger polgármester kifogásolja az újsárgyártó által kiadott broszúrát, amely a náci időben tevékenykedett osztrák ellenállási mozgalomról szól. Hausberger érvekeny sége érthető, mert a kiadvány címe: „Kivégző brigád a város-házán” és a szerző felsorolja a zsidók ellen elkövetett rémtetteket, melyekben Mayrhofen város polgármestere és a város háza más dolgozói, mint az SS tagjai aktívan résztvettek.

Rivka Gruber életéről tanulni fognak az iskolákban

A közoktatásügyi minisztérium pedagógiai tanácsa elhatározta, hogy a jövő évtől beillesztik a tananyagba az izraeli elemi iskolában Rivka Gruber életét, illetve annak tanulságait.
Mint ismeretes, Rivka Gruber néhány hónappal ezelőtt halt meg. A felszabadító háboruban két fia elesett és az 6 emléküre kezdte meg közéleti és írói tevékenységét. A törzsek egybeolvasztása eszméjének valóságos megvalósítója volt.

Rivka Gruber könyvei itthon és külföldön is nagy figyelmet keltettek.

A határozat rámutat, hogy Rivka Gruber élete mindenképpen alkalmas példamutatásra az ország ifjúsága számára.

HAIFAI IMPORT CÉG keres

angol, német vagy francia nyelvű

TITKÁRNÓT EGESZ NAPRA

Gyakorlat szükseges
Tel. 04-537307, 04-512974